

præcedit sub signo visibili totus Christus, quo communicans excitatur ut se pro augendâ gratiâ et retinendâ hac unione cum Deo disponat. 3° Hic effectus est communis omnibus Sacramentis, quia per omnia vel acquiritur, vel augetur gratia, adeoque deitas communicatur. *Resp.* Differentia est in eo quòd in SS. Eucharistiâ datur etiam specialis gratia sacramentalis ad exercenda pietatis exercitia, ad majorem unionem cum Deo et nutriendam charitatem et vitam spiritualem.

§ 162.

SEXTUS MODUS UNIONIS PER ANIMAM CHRISTI
REPLICATAM.

Sextus modus quo se Christus unendum permanenter offert in SS. Eucharistiâ est, non solum per deitatem, hypostasin et personam suam, sed etiam per suam sacratissimam animam, quatenus, corruptis speciebus, adeoque recedente corpore et sanguine, retinet tamen replicationem suæ animæ, et cum illâ, velut immediato instrumento, verbo conjuncto, specialius quàm per solam deitatem, permanet specialissimè unitus nonnullis animabus valde perfectis, dignè se ad hoc privilegium disponentibus. Ita docet cardinalis Cienfuegos, in lib. *Vita abscondita*, et cardinalis Belluga, *judic. præliminar. cit. libri*. — Probatur 1° Hic modus nullam involvit contradictionem; nam specialis hæc unio cum solis animabus perfectis, quæ ad gradum perfectionis, qui dicitur *transformatio*, ascenderunt, non obstat quominus relinquatur effectus unionis sufficienter verificatæ pro justis reliquis: sicuti etiam accedens cum actuali devotione accipit specialem hujus SS. Sacramenti effectum, scilicet spiritualem dulcedinem, quâ privatur ille justus qui sine dictâ devotione communicat: et quia in hoc SS. Sacramento, quod est Sacramentum charitatis, prout manemus plus minusve cum Christo per charitatem uniti, ipse plus minusve cum nobis unitus permanet. 2° Specialissimus hic per Christi animam effectus non excedit limites illius liberalissimæ promissionis: *In me manet, et ego in illo*, quæ

est unio permanens, personalis et illimitata, ex summo amore profecta, adeoque non est cur prædictus modus unionis ab extensione hujus promissionis excludatur. Deinde non excedit limites institutionis hujus SS. Sacramenti, siquidem in illo de facto reperitur anima Christi assumpta per deitatem, et casualiter assumens animam justii communicantis, quamdiu in illo durat Sacramentum. Præterea, promissum non fuit quòd Sacramentum duret, aut aliquid vi verborum sub ille expressum, scilicet corpus et sanguis Christi, sed unio cum Christo: ergo promissio dicta bene extendi potest ad hoc quòd cum perfectâ animâ dignè se disponente, penes id quod superest, scilicet deitatem cum animâ, Christus, corruptis etiam speciebus, permaneat. 3° Sine hac speciali per animam Christi unione, non ita plenè adimpleretur Dominica promissio et institutio SS. Eucharistiæ cum totâ extensione quam admittit; quia etsi illud: *Et ego in illo* absolutè sufficienter verificetur per Christi personam, quasi formam assistentem pro ratione gratiæ, non tamen est dubium, illud plenius verificatum iri, si simul anima Christi verbo unita perseveret. Item quia illud: *In me manet*, in animabus perfectis summo affectu optantibus eo modo detinere Christum, quo fieri potest, verificatur per deitatem Christi et humanitatem sibi in SS. Eucharistiam communicatam, cur non illud: *Et ego in illo*, pro summo Christi in eas amore, cum effectu verificetur, dum animam suam ab illis detineri sinit, cum ceteroquin anima Christi nihil magis optet quàm ejusmodi animas invenire, quibus se omnibus modis a congruâ dispositione non abhorrentibus communicet.

AN ETIAM SECUNDUM CORPUS IN NONNULLIS SERVATIS MIRACULOSE
SPECIEBUS CHRISTUS MANSERIT LONGO TEMPORE.

SCHOLIUM. Cùm igitur hic modus unionis nullam involvat contradictionem; cùm sit maximè congruus institutioni et permissioni Christi de sacrâ Eucharistiâ, et suo effectu, si debita adsit dispositio; cùm conveniens sit amoris Christi Jesu diligentis diligentes se; cùmque nihil contra fidem in suâ singularitate contineat, concludit

Reguera *Prax. Th. Myst.*, t. 1, p. 540, n° 403, nihil magis rationi esse conforme, quam ita, licet cum paucis, fieri. Rarius autem multò est, nec sat firmis testimoniis omnibus doctoribus probatum videtur, quod in *Myst. civ.* p. 3, l. 7 et 8 refertur, scilicet quòd beatissima Virgo Maria incessanter habuerit in corde suo filium suum sub hoc Sacramento a primâ communionem usque ad momentum sui transitus, conservatis miraculosè speciebus ab unâ communionem ad aliam: et quòd aliquid respectivè simile contingat aliis animabus, per tempus et annos incorruptam Eucharistiam in pectore habentibus. Nullo autem solido fundamento nititur eorum sententia, qui opinantur SS. Eucharistiam dicto modo etiamnum permanere in corde beatissimæ Virginis Mariæ, et in æternum sic duraturam; quos refellit Raynaudus. *Heteroclit. spirit.*, p. 1, sect. 1, punct. 7.

§ 163.

PRIMA DISPOSITIO AD SS. EUCHARISTIAM MUNDITIA A PECCATO GRAVI.

Ut autem a Jesu Christo in SS. Eucharistiâ usque ad arctam sui unionem magis ac magis trahamur, nullum illi impedimentum ponere, sed devotè nos disponere debemus. Inter has dispositiones prima est ut sine conscientia gravis peccati præteriti necdum rite confessi accedamus; neque contritio sufficit, si adsit copia Confessarii, et si hæc desit, nulla sit communicandi necessitas. Nam 1° *I Cor. xi*, dicitur: *Probet autem seipsum homo et sic de pane illo edat et de calice bibat. Qui enim manducat et bibit indignè, judicium sibi manducat et bibit, non dijudicans corpus Domini.* 2° Hoc docet Traditio. S. Cyprianus *de laps.*: *Cum peccato accedentes vim inferunt corpori Christi et sanguini;* 3° SS. Eucharistia est Sacramentum vivorum. Ergo ad eam suscipiendam status gratiæ requiritur, qui per solam fidem et attritionem cognitam ut talem haberi nequit.

PRÆSERTIM CONTRA CHARITATEM DEI ET PROXIMI.

SCHOLIUM. Etiam si apertè nos conscientia alicujus gravis reatus non redarguat, humiliter tamen solliciti probemus nos, suscepturi

Sacramentum amoris, specialiter imprimis de charitate Dei, an nimirum Christo interroganti nos, veluti olim S. Petrum: *Amas me?* *Joan. xxi, 17.* sincerè cum eodem respondere possimus: *Domine, tu omnia nosti, tu scis quia amo te.* Deinde de charitate proximi, memores illius evangelici præcepti: *Si offers munus tuum ad altare et ibi recordatus fueris quia frater tuus habet aliquid adversum te, relinque ibi munus tuum ante altare et vade prius reconciliari fratri tuo.* *Matth. v, 23.*

§ 164.

SECUNDA DISPOSITIO, MUNDITIA A VENIALIBUS.

Secunda dispositio est accedere, quantum Deus dederit, studendo ab unâ ad aliam communionem vitare peccata venialia, maximè non admittendo distractiones, nec committendo ullas irreverentias in ipso actu sacrae communionis. — Ostendit hoc 1° ipse Christus, uti post Patres observat *Catechismus Romanus*: « Nam antequam Apostolis pretiosi Corporis et Sanguinis sui Sacramenta daret, quamvis jam mundi essent pedes eorum lavit, ut declararet omnem diligentiam adhibendam esse ne quid nobis ad summam animi integritatem et innocentiam desit, cum sacra mysteria percepturi sumus. » *De SS. Euch.* Unde ait Joannes: *Qui lotus est, non indiget nisi ut pedes lavet.* *xiii, 10.* — 2° Patres pro hac re sunt. S. Ambrosius, l. 3 *de Sacr.*, c. 1, et S. Bernardus, *Serm. in Cœna Dom.* Ideo etiam in rubricis et cæremoniis Missæ præscribitur ut lavemus manus proximè ad altare accessuri, scilicet nostrarum operationum, affectu compunctionis; et in ipsâ Missâ extremitates digitorum, id est minimorum defectuum, uti ex S. Dionysio interpretatur S. Thomas, 3, p. q. 83, a. 5, ad 1; et ad excutiendum teporem et distractiones, in ipsâ Missâ excitamur per illa verba: *Sursum corda.* — 3° Ad hoc nos provocat dignitas maxima hujus augustissimi Sacramenti et uberrimus fructus illius, quem per affectum ad venialia in nobis impedimus, sicuti etiam timor et tremor reverentialis, quo ad tam excelsum Dominum accedere oportet.

AN VENIALIA OMNEM FRUCTUM SS. EUCHARISTIE IMPEDIANT.

SCHOLIUM. Ut SS. Eucharistia conferat augmentum gratiæ habitualis, non quidem requiritur devotio actualis excludens venialia, sed sufficit status gratiæ habitualis expellentis omnia mortalia. Verumtamen venialia effectum spiritualis dulcedinis impediunt et ita tepidè communicans, ob vitiosos suos habitus et impedita auxilia, ponit obicem ne gratia hujus SS. Sacramenti intensius operetur; imò si sæpe tam tepidè accedat, de mortali peccato sibi timere potest.

§ 165.

TERTIA DISPOSITIO EST STUDIUM MORTIFICATIONIS.

Tertia dispositio est accedere studendo mortificationi passionum, et, quantum ad eam expedit, etiam mortificationi externæ. Ita monet S. Gregorius: « Pensemus quale sit pro nobis hoc sacrificium quod pro absolutione nostrâ passionem unigeniti Filii semper imitatur. » L. 4 *Dial.*, c. 58. Et S. Thomas de Villanovâ: « Mundum ab hac farinulâ (*sæculi*) deferat animæ palatum, qui cœleste cupit gustare edulium: si enim quâvis terrenâ passione gustus fuerit infectus, palato cordis non sapit Deus. » *Conc.* 1, *de corp. Christ.* Cujus ratio est: sicuti enim in corpore, ut cibus medicinalis proficiat, arcendi sunt per diætam vel amaras herbas purgativas cibi et humores noxii et superflui, ita, potiori jure, in animâ, ut hoc cibo cœlesti medicinali proficiat, per mortificationem cibi obsectorum sensualium, humoresque passionum peccantium purgandi et arcendi sunt.

EXPLICATUR.

SCHOLIUM. Verissimum quidem est quòd SS. Eucharistia fomitum et passiones inordinatas mitiget, quia, juxta S. Bernardum, « duo illud Sacramentum operatur in nobis, ut videlicet et sensum

minuat in minimis, et in gravioribus peccatis tollat omnino consensum. Si quis vestrum non tam sæpe modò, non tam acerbos sentit iracundiæ motus, invidiæ, luxuriæ, aut ceterorum hujusmodi, gratias agat corpori et sanguini Domini, quoniam virtus Sacramenti operatur in eo, et gaudeat quòd pessimum ulcus accedat ad sanitatem. » *Serm. in Cœnâ.* Verum ad hunc effectum consequendum, necesse est ut et nos cum gratiâ Dei cooperemur. Si quis enim, licèt frequenter communicet, mortificationi tamen non studeat, sibi imputet quòd perfectum non sentiat, et cibus panis Angelorum, delectatus tamen siliquis porcorum, firmâ sanitate non gaudeat.

§ 166.

QUARTA DISPOSITIO EST MEDITATIO.

Quarta dispositio est accedere cum reflexione, consideratione, aut *meditatione*. Hoc enim postulat hic textus: *Qui manducat et bibit indignè, judicium sibi manducat et bibit, non dijudicans corpus Domini.* I *Cor.* xi, 29. Quod S. Chrysostomus ita exponit: « Hoc est non investigans, non considerans, ut oportet, magnitudinem propositorum, non reputans muneris magnitudinem. Si enim didiceris diligenter qui sit propositus, et quid, cui seipsum exhibet, nullius alterius indigebis ratione, sed hoc tibi ad omnem sobrietatem sufficiet, nisi sis ignavissimus. » *Hom.* 28. Unde Alvarez de Paz monet: « Timendum, quòd multi fructum parvum accipiunt de mensâ Christi, quia nec antea, nec postea sunt in sufficienti custodiâ sui, nec satis reverenter præcogitant quis est qui venturus est, nec postea ruminant quia hodie Sanctus sanctorum ingressus est ad eos. » T. 3 *de Vit. spir.*, p. 5, sect. 3, c. 2. Et S. Thomas, *Opusc.* 38, c. 2, tria omnibus obvia pro hac re meditationis puncta proponit, scilicet memoriam de præterito nostri Redemptoris, de præsentis nostri inspectoris, de futuro nostri Judicis.

QUANTO TEMPORE MEDITANDUM.

SCHOLIUM. Joannes Avila p. 2 *Epist.*, cum instrueret quemdam Sacerdotem, nimium non putavit si per sesquihoram meditando præviè ad celebrandum se disponeret: per dimidium autem horæ, vel etiam alteram horam post celebrationem meditationi vacaret, prout inter alios S. Franciscus Borgias faciebat. Et S. Bonaventura *Reg. Nov.*, c. 4, instruens non Sacerdotem singulis Dominicis communicaturum, totam hebdomadam vult esse quasi continuam præparationem, prout S. Aloysius Gonzaga faciebat, tribus diebus præparationi et aliis tribus gratiarum actioni incumbens: et de primis fidelibus exemplum nobis proponit S. Scriptura, *qui erant perseverantes in doctrinâ Apostolorum et communicationis fractionis panis et orationibus. Act. II, 42.* Saltem sic continuè vivere deberemus, tanquam qui communicavimus et frequenter communicari sumus. Nec sit Sacerdos qui illas breves et optimas orationes quæ in ipsâ Missâ semper recitantur, sibi pro præparatione et gratiarum actione sufficere velit: uti enim cardinalis Bona observat, *Tr. de Miss.*, c. 6, aliud est quod ab eo publicè tanquam ministro Ecclesiæ agitur, in quo ab ipsâ Ecclesiâ mensura sumenda est; aliud quod agitur privatim pro cujusque necessitate aut profectu, in quo casu tenet illud consilium evangelicum: *Intra in cubiculum tuum et clauso ostio ora Patrem tuum in abscondito. Matth. VI, 6.*

§ 167.

QUINTA DISPOSITIO EST ACTUALIS DEVOTIO.

Quinta dispositio est accedere cum *actuali devotione*, quantum nobis Dei gratia donaverit. Devotio autem quæ ad bene operandum et orandum maximi facienda est et conducit, ad salutarem usum hujus SS. Sacramenti potissimum requiritur, et si non semper devotio sensibilis et accidentalis haberi possit, habeatur saltem spiritualis et substantialis, quæ utraque humili oratione a Deo postuletur. Deinde certum est quòd ad gustandam spiritualem dulcedinem, quæ est effectus SS. Eucharistiæ, actualis hæc devotio requiritur; quis autem hanc, omne delectamentum in se habentem et omnis saporis suavi-

tatem, gustare non desideret? S. Bonaventura notat: « Si affectionem ibi nullam habuit (*celebrans vel communicans*), recogitet signum esse infirmitatis vel mortis. Ignem enim posuit in sinu et calorem non sentit; mel posuit in ore et dulcedinem non percipit. Et ideo talis miseriam suam recognoscet et mutet in melius vitam suam. » *Præp. 2 ad Miss.*

EXPLICATUR.

SCHOLIUM. S. Laurentius Justinianus explicat quomodo a cunctis quidem requiratur devotionis affectus, sed solummodo juxta mensuram charitatis, Sacramenti hujus effectus subinde sensibilibus, subinde insensibilibus percipiatur, ita tamen ut justus nunquam profectu spirituali careat: « Nam etsi devotio plurimum huic congruat Sacramento, tamen prius vita commendabilis habenda est, deinde devotio. Propterea non debet a sancto Domini convivio repelli indevotus justè vivens, virtuosè conversans, humiliter se agnoscens, purè confitens et reverenter accedens; talis quippe insensibilibus ac spiritualiter hoc Sacramento nutritur et vivit. » *L. de Perf. mon.*, c. 19. — Vide *S. Thom. de Villan. Conc. de Corp. christ.* et *Rodericium*, p. 2, *Exerc. perf.*, tr. 8, c. 13.

§ 168.

SEXTA DISPOSITIO EST EXERCITIUM VIRTUTUM.

Sexta dispositio est ut accedamus cum *multiplici exercitio affectuum omnium virtutum*, maxime verò charitatis. Hos affectus suppeditat inter alios cardinalis Bona. *Tr. de Missâ*, c. 4, § 12. De charitate tanquam reginâ pauca hic afferre juvat. Est quippe SS. Eucharistia calculus candidus qui simul cum mannâ, hoc abscondito, vincenti offertur, *Apoc. II, 17*; calculus, inquam, quem tulerat de altari et quo Seraphim os Prophetæ tetigit, *Is. VI, c. 6.* Hoc idem in Agno paschali, figurâ SS. Eucharistiæ, indicatur, qui igne assari et ejus reliquie comburi debebant, *Exod. XII, 9 et 10*, quia, uti B. Albertus M. observat: *In igne charitatis totum hoc Sacramentum*

debet accendi. » Tr. de Euch., d. 3, tr. 4, c. 3. Denique monemur expectare Dominum nostrum cum lucernis ardentibus, *Luc. XII*: quam similitudinem Deus Pater colloquens cum sanctâ Catharinâ Senensi ita exposuit: « Cum hoc amore venire debetis ad recipiendum hoc venerabile Sacramentum, lumen utique dulcissimum atque gloriosum, quod vobis exhibui ministrandum ab electis ministris meis, exhibendum vobis in cibum. » Tr. 3, dial. 110. *Proba ergo te*, ait S. Bonaventura, *ex quantâ charitate et quali fervore accedis*. Tr. de Præpar. ad Miss., c. 4.

ADHORTATIO AD DEVOTAM COMMUNIONEM.

COROLL. I. Ut ergo medullitus Christo in SS. Eucharistiâ uniamur, attentè consideremus quantum donum nobis in eâ communicetur. Datur nimirum nobis corpus Christi. « Quotquot igitur, clamat S. Chrysostomus, hujus participes corporis efficimur... cogitemus quòd illum sursum sedentem, qui ab Angelis adoratur, incorruptibili vicinus virtuti, hunc degustamus. » *Hom. 61, ad Pop.* Sacro cultu prosequimur et ad pectus nostrum devotè applicamus sacras reliquias: quid cogitemus, habentes intra pectus nostrum non alicujus sancti, sed Sancti sanctorum corpus sanctissimum; illas manus et pedes sacratissimos, illud cor amabilissimum cum vulneribus suis! recogitemus hoc esse corpus pro nobis in cruce et nobis ac pro nobis in Eucharistiâ traditum, dicamusque toto cordis affectu: *Corpus Christi salva me!* Præterea, datur nobis sanguis Christi. « Hic sanguis, ait S. Chrysostomus, floridam nubis reddit regiam imaginem, hic decus indelebile, hic animæ generositatem tabescere non permittit, eam irrigans jugiter et nutriens... Hic sanguis effusus omnem terrarum orbem abluit... Hic est salus animarum nostrarum, hoc abluitur anima, hoc adornatur, hoc inflammat. Hic mentem nostram igne reddit splendidiorem, hic auro clariorem animam facit. Hic sanguis effusus est et cælum fecit accessibile. Hic terrarum orbis est pretium, hoc Christus emit Ecclesiam, hoc eam omnem adornavit... Hujus sanguinis participes cum Angelis et Archangelis et supernis manent virtutibus ipsi Christi regiam induti stolam et arma gerentes spiritualia; sed nondum quidquam dixi, ipsum enim induti sunt regem. » L. c. Ulteriùs datur nobis anima Christi. « Considera proinde, monet S. Franciscus Borgias, ut Christi anima omnia sua

in verbo habet, quia in divinâ hypostasi subsistit, nec extra verbum divinum aliquid est. Perpende, ut juxta nostram tenuitatem debeamus imitari hanc sacratissimam animam, nihil facientes quod a nobis originem tantum habeat, habeamus omnia in Deo, ei uniti amoris nexu. » L. 9. *Oper.*, tr. 1. O anima Jesu sanctissima! conjugere meæ, ut simus anima una, et cum Apostolo dicere possim: *Vivo non jam ego, vivit verò in me Christus. Gal. II, 20*. Denique datur vobis Christus Deus, *in quo sunt omnes thesauri sapientiæ et scientiæ absconditi... in quo inhabitat omnis plenitudo divinitatis corporaliter. Coloss. II, 3 et 9*. Hic Deus venit ad nos cum omnibus thesauris suis, volens egenos ditare nos. Reficiamus ergo sacculos cordis nostri et ampliemus illos, ut mercedes congregemus, nec eas mittamus in *sacculum pertusum. Agg. I, 6*; dicamusque cum Psalmistâ: *Quid retribuam Domino pro omnibus quæ retribuit mihi? Calicem salutaris accipiam et nomen Domini invocabo... Calix meus inebrians quàm præclarus est! Ps. cxv, 12. et xxii, 5*. Felix inebriatio! quæ animam, vino amoris in calice eucharistico propinato extra se raptam, in suum dilectum transformat.

§ 169.

APHORISMI PRO PROFICIENTIBUS IN VITA SPIRITUALI.

- I. Implere statûs obligationem, est viâ rectâ tendere ad perfectionem.
- II. Qui orat, operatur; opera enim sunt vera signa amoris et non sola verba oris.
- III. Multùm dare temporis orationi et deesse obligationi, plus habet illusionis quàm orationis.
- IV. Fraudibus obnoxiam reputa orationem quæ sine virtutum exercitio ambit perfectionem.
- V. Vis cujusque passionis venenum est orationis; et quidem a vehemente multa turbatio nascitur in mente.
- VI. Ad vincendam quandoque inveteratam passionem, non sufficit armare rationem.

- VII. Ut amittatur oratio, perinde est mala ac bona passio.
- VIII. Satis ab inordinatâ passione quis oneratur, etsi non alia ei crux imponatur.
- IX. Quanta fuerit mortificatio, tanta solet esse oratio.
- X. Ubi ambitio et vanitas, haud bene cohæret oratio et sanctitas.
- XI. Qui multâ præditus est luce, multo Jesu gaudebit amore duce, nec abhorrebit ab illius cruce.
- XII. In vanum fugit crucem, qui seriò cupit Jesum ducem.
- XIII. Deliciæ terrestres favores impediunt cœlestes.
- XIV. Anima quæ non frequenter se verrit scopâ pœnitentiæ, citò jacturam orationis facit, quin et conscientiæ.
- XV. Proposita quæ fecimus, si exsequimur post orationem, demonstrant fuisse hanc fervidam et puram ipsius intentionem.
- XVI. Taceat, fugiat et quærat in angulo recollectionem, qui bonam, ut debet, habere cupit orationem.
- XVII. Qui Deum lateri suo præsentem sectatur, modestus, honestus ac silens conversatur.
- XVIII. Ariditas cum perseverantiâ et resignatione, solet esse præludium pro deliciosissimâ oratione.
- XIX. Perseverentia in oratione simul cum ariditate, signum est roboris ingentis cum solidâ sanctitate.
- XX. Pretiosè vestiri lautèque tractari, denotant Religiosum animo gaudere sæculari.
- XXI. Cella plena curiositatum et suppellectilium pretiosarum, non est pauperum Religiosorum, sed indulgentiæ ac relaxationi gentium deditarum.

XXII. Sanctitas sonora solet esse periculosa, et si fuerit sine fundamento miraculosa, cum fundamento erit suspiciosa.

XXIII. Dic mihi quocum conversaris et dicam quis ipse sis : certè enim si agis de perfectione, ages etiam de oratione : si tamen agis de commoditatibus, similis eris ceteris sæcularibus.

XXIV. Accede frequenter cum veniâ et rectâ dispositione ad communionem, si cupis celeriter ascendere ad sublimem perfectionem.

XXV. Repentina sanctitas magis est devotio plerumque, quàm charitas.

XXVI. Qui asperè se tractat in pœnitentiâ et mortificatione, deliciosè solet tractari a Deo in oratione.

XXVII. Qui profectum in oratione desiderat mentali, totam aperiat animam suam patri spirituali.

§ 170.

ARCANA VITÆ SPIRITUALIS PERTINENTIA AD PROFICIENTES.

I. Nonnulli in oratione mentali in se insolitas corporeas mutationes sentiunt. Sic aliqui rubore purpureo suffunduntur; alii pallidi et decolorati cernuntur : in aliis subsaltat cor : alii sentiunt pulsus in cerebro : alii veluti nervorum et ossium dissolutionem membrorumque fustuarium passi, lassati reperiuntur. Cujus ratio est quia anima nostra, in statu conjunctionis cum corpore, actus vitales et spirituales intelligendi et amandi cum conversione ad phantasmata et cum dependentiâ ab organis materialibus cordis et cerebri producit, quomodo-cumque demum hoc fiat, id quod philosophorum crisi relinquimus; si ergo adsit operatio intellectualis vehemens ac perseverans in cerebro, hoc organum immutatur et defatigatur et exinde in pulsationes commovetur. Si amor divinus cor

occupat, illud dilatat et subsilire facit, copiosioreque sanguinem in alias partes corporis expellit, unde rubor in vultu; et si sanguis inflammatur, corpus ardet ac febris subinde tentatur. At si humorem melancholicum deprehendit, illum alterat et ad externam faciem effundit, unde pallor oritur. Eodem modo constrictis nervis et impedito fluxu fluidi nervei, stupor membrorum oritur.

II. Mulieres, etiam minus sanctæ quàm viri, pluribus subinde cœlestibus deliciis et favoribus recreari a Deo solent, tum quia pollent indole molli, suavi et amabili, quibus delicia spiritûs saltem occasionaliter se accommodant: tum quia ob debilitatem suam opus habent ejusmodi rhedâ lecticâque favorum pro acquirendâ fortitudine per innumeros labores qui in vitâ spirituali occurrunt: tum quia cum Deus adeo propensus sit ad amicos suos honore afficiendos et mulieres aliunde sint sacerdotii, prædicationis evangelicæ, aliorumque ejusmodi favorum incapaces, illas aliis istiusmodi favoribus honorare consuevit.

III. Nonnulli in altissimâ interiùs oratione detenti, nulla de hoc exteriùs argumenta ostendunt; quia talis oratio pendet a principio infuso et parum aut nihil ipsius participant sensus externi, cum in intellectu et voluntate tota essentia illius consistat.

IV. Multi Sanctorum vivunt continuis persecutionibus, morbis et infirmitatibus gravati, quia sanctitas est quædam primogenitura et majoratus quem Christus D. in suâ passione instituit suæque voluit cruci alligari: ideo esse sanctum et esse cruci affixum, perinde esse solet, cum hoc tamen discrimine, quòd crucem in valetudinis reliquerit sanctis solitariis, crucem verò persecutionum sectatoribus vitæ mixtæ, licet in his et illis suæ etiam exceptiones dentur, ac certè crux tentationum omnibus promiscuè communis est.

V. Aliqui eorum qui fuerunt in juventute suâ pœnitentes et abstemii, in senectute acerbæ indolis, gulosi et impatientes

evadunt, quia acerbitas est tributum quod natura pendit senectuti, gulositas est subsidium quasi necessarium solum in valetudini, impatientia oritur ex imprudentiâ ob quam senes citò ex actionibus juniorum exacerbantur.

VI. Qui mortificatione et pœnitentiâ excellunt, deliciis spiritualibus præ ceteris in oratione mentali abundare solent, quia mortificatio est ultima quædam dispositio, cui, moraliter loquendo, Dominus orationem mentalem veluti formam subsequentem alligavit; unde majorem mortificationem plerumque major et melior oratio mentalis subsequitur.

VII. Vita spiritualis ex defectu magistri docentis et adjutantis solet scaterere periculis, quia hæc est sapientia practica, mille difficultatibus, dubiis, tentationibus, præliis, mysteriis ac sublimitatibus spiritualibus repleta; et sicut artes mechanicæ sine magistro malè addiscuntur, ita perfectio orationis et vitæ spiritualis sine magistro, et uti nonnullis videtur, sine miraculo ægrè comparari potest.

VIII. Qui parum fidunt patri spirituali, neque debitam illi conscientie rationem reddunt, deviâ semitâ incedunt et plus occultorum habent vitiorum quàm manifestarum virtutum, tum ex defectu humilitatis et nimiâ de se præsumptione, tum quia ex hoc signo colligitur perversa quædam malitia nolens detegere medico spirituali suas infirmitates, ne curationi se subicere cogatur: tum quòd hi tales soleant habere conscientiam nullius pretii et vix aut nihil curent proficere in vitâ spirituali; tum denique quòd dæmon ab hac confidentiâ retrahere conetur, quia eos reperit benè dispositos ad scelus aliquod committendum: omnis namque artificiosa dissimulatio in vitâ spirituali multam denotat malitiam, siquidem virtus non artificii neque malitiis, sed planâ indui amat simplicitate.